

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2010.GODINU

Javna ustanova

Spomen-područje Jasenovac

44 324 Jasenovac, Braće Radića 147

Tel: 044/672-319, 672-033; fax: 044/672-319

e-mail: jusp-jasenovac@sk.hinet.hr

Tip muzeja: specijalizirani muzej

Vrsta muzeja: memorijalni

Djelokrug: republički

Godina osnutka: 1968.

Osnivač: republika

Ravnateljica: Nataša Jovičić

Broj stručnih djelatnika: 5

Stručni djelatnici: Nataša Jovičić (ravnateljica), Đorđe Mihovilović (kustos), Maja Kućan (kustosica), Ines Sogonić (kustosica), Ivo Pejaković (kustos).

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

Nastavljen projekt snimanja audio-video zapisa preživjelih jasenovačkih zatočenika. Djelatnik Spomen-područja Jasenovac Đorđe Mihovilović sa stručnim snimateljem Dubravkom Kuhta snimio sjećanja Đoke i Radosave Rašić iz sela Draksenić kod Bosanske Dubice.

Kustos Spomen-područja Đorđe Mihovilović nastavio sa prikupljanjem novih izvora o žrtvama ustaškog logora Jasenovac u cilju dopunjavanja podataka u Poimeničnom popisu žrtava koncentracijskog logora Jasenovac (knjižnice, Savezi boraca, muzeji, arhivi, spomen obilježja u RH i BiH). U Poimeničnom popisu žrtava koncentracijskog logora Jasenovac evidentirano je 81.965 žrtava.

Stručni djelatnici i djelatnici tehničkog odjela JUSP Jasenovac, tijekom 2010. U nekoliko navrata obilazili su spomeničke lokalitete u Dubičkim Krečanama, Uštici, Mlaki, Krapju, Staroj Gradiški i Međustrugovima te snimali zatečeno stanje masovnih grobnica i spomen-obilježja.

1.3. Darovanje

Tijekom 2010.g. sklopljeno je ukupno osam ugovora o darivanju predmeta, dokumenata te fotografija s preživjelim zatočenicima ili obiteljima stradalih osoba u logorima Jasenovac i Stara Gradiška. Tu su obuhvaćeni originalni dokumenti, a isto tako i fotokopije.

Također, prilikom uređivanja terena na području bivšeg logora III Ciglana, djelatnici tehničke službe JUSP Jasenovac pronašli su jednu pločicu koju su poklonili memorijalnom muzeju.

Preživjeli zatočenci i obitelji stradalih u logorima Jasenovac i Stara Gradiška darovali su JUSP Jasenovac 43 muzejska predmeta:

Zbirka dokumenata: 35 dokumenata

Logorske dopisne karte i sjećanja preživjelih zatočenika

Zbirka fotografija: 8 fotografija

Fotografije stradalih i preživjelih zatočenika logora Jasenovac i Stara Gradiška.

Arhiv Spomen – područja: 35 kopija dokumenata

Dokumenti vezani za biografije osoba zatočenih u logoru.

1.7. Ostalo

U Obrazovnom centru Spomen-područja Jasenovac je snimljeno je nekoliko učeničkih radionica.

2. ZAŠTITA

2. 1. Preventivna zaštita

Zaštita JUSP Jasenovac obuhvaća redovito održavanje spomeničkog prostora u Jasenovcu i spomen obilježja ostalih logorskih prostora.

Tijekom 2010. godine radilo se na uređenju masovnih grobnica u Uštici, Mlaci i Dubičkim krećanama, kao i na logorskom groblju Limani u Jasenovcu.

U redoviti program održavanja JUSP Jasenovac od 2010. Uključena je i Stara Gradiška (logorsko groblje i objekat „Kula“), te su djelatnici tehničkog odjela kosili dvorište Kule i logorsko groblje a zatim nastavili redovito održavanje. Zbog opasnosti urušavanja Kule, djelatnici tehničkog odjela, onemogućili su nekontrolirani pristup objektu obodnom ogradom i na vanjske zidove postavili znakove upozorenja/opasnosti od urušavanja te o tome izvijestili Ministarstvo kulture.

2.2. Konzervacija

Hrvatske željeznice su donirale 350 pružnih pragova što su djelatnici tehničkog odjela preuzeli i započeli izmjenu sa starima.

3. DOKUMENTACIJA

Zbirka dokumenata

Voditelj zbirke: Maja Kućan i Ines Sogonić, kustosice

Još tijekom 2008. svi dotad neinventirani dokumenti iz zbirke dokumenata inventirani su u programu M++, tako da neinventiranih dokumenata više nema (osim pet dokumenata koji su trenutačno izloženi u muzeju.)

Tijekom 2010. dovršena je i digitalna inventarizacija u programu M++ dokumenata koji su bili uvedeni u stare inventarne knjige; u programu M++ ima ukupno 799 upisa, od toga 37 iz 2011. godine.

Dva upisa u M++ skupni su upisi za dvije podzbirke dokumenata koji su, zbog specifičnosti informacija po kojima se pretražuju, pojedinačno obrađeni u programu MS Excel. To su:

745:JSV-445/07 D – *Upitnici bivših zatočenika logora Jasenovac i Stara Gradiška* (ukupno je inventiran 1801 upitnik, od toga 9 2010. godine.)

745:JSV-446/07 D – *Sjećanja bivših zatočenika logora Jasenovac i Stara Gradiška* (sva dosad neinventirana sjećanja, njih ukupno 835 inventirano je u tablicu Microsoft Excela tijekom 2008, 2009. i 2010. godine. Inventirala ih je Ines Sogonić, kustos.

Nastavljena je i izrada digitalnih fotografija zbirke dokumenata. Maja Kućan je do kraja 2010. je skeniranjem i fotografiranjem izradila 362 slike za 181 dokument. Te su slike pridružene zapisima u programu M++.

Zbirka predmeta

Voditelj zbirke: Ivo Pejaković, kustos

U 2010. obrađeno je u programu M++ novih 970 predmeta tako da je ukupan broj obrađenih predmeta došao do brojke 1700 obrađenih predmeta.

Zbirka je podijeljena na podzbirke, a podjela je napravljena na osnovu materijala od kojih su izrađeni (metalni predmeti, drveni predmeti, kameni predmeti, kožni predmeti, papirnati predmeti...)

Zbirka fotografija

Voditelj zbirke: Đorđe Mihovilović, kustos

Unutar Zbirke fotografija u programu M++ upisano je i obrađeno 1637 jedinica.

Tijekom 2010. izvršene su dopune i ispravci podataka upisanih u postojeće jedinice programa M++. Tijekom godine ukupno je skenirano i obrađeno 1437 fotografija čiji su skenovi pridodani inventarnim jedinicama u programu M++ kako bi se navedeni program mogao prilagoditi ispisu potrebnom za registraciju ove muzejske zbirke.

Fonoteka

Voditelj: Ines Sogonić, kustosa

U programu M++ Maja Kućan je tijekom 2007. i 2008. godine uvela 75 audio-kaseta. 27 audio kasete trenutno je u procesu digitalizacije.

Fond digitalnih i magnetskih zapisa

Voditelj: Ines Sogonić, kustos

U fond digitalnih i magnetskih zapisa uvedeno je u programu M++ ukupno 270 zapisa, od čega 32 novih zapisa tijekom 2010.

Press Clipping

Voditelj: Ines Sogonić, kustos

U tablice Microsoft Worda uveden je 4661 novinski članak, od čega tijekom 2010. novih 666 članaka.

Hemeroteka

U programu M++ prikupljena su i obrađena 247 novinskih članka.

4. KNJIŽNICA

Knjižnica JUSP Jasenovac koja je dostupna i vanjskim korisnicima sadrži ukupno 2057 knjiga. Od velikog broja tijekom 2010. darovanjem ili kupnjom nabavljenih knjiga, 78 su uvedene u knjigu inventara biblioteke. Tijekom 2010. godine Živa Kraus je JUSP Jasenovac darovala vrlo bogatu zbirka knjiga, časopisa i publikacija, koje se vode zasebno kao Donacija Žive Kraus i dosad ih je evidentirano 143. Upis je izvršila Ines Sogonić.

4.1. Nabava

Darovanjem i kupnjom prikupljeno je više stotina novih naslova. 1 naslov („Jedinomoje i svi ostali!: Pisma iz logora“ Maje Kućan) vlastito je izdanje JUSP Jasenovac izdano u biblioteci „Banalnost zla“.

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

Tijekom 2010. inventarizirana je 221 bibliotečna jedinica.

4.4. Služba i usluge za korisnike

JUSP Jasenovac nema posebno ustrojenu službu za korisnike, već kustos koji vodi knjigu inventara knjižnice izdaje knjige. Tijekom 2010. godine bila su 3 vanjska korisnika.

5. STALNI POSTAV

5.1. Novi stalni postav

Tijekom 2010. učinjena su tehnička poboljšanja u novom muzejskom postavu. Napravljeni su novi DVD-i sa sadržajem na monitorima. Izmijenjeno je nekoliko plazma monitora čija kvaliteta nije bila na zadovoljavajućoj razini.

6. STRUČNI RAD

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Uvid u muzejsku građu ostvarilo je 10 korisnika za različite projekte: znanstvene radove i istraživanja, doktorske disertacije, programe obrazovanja, seminarske radove, te za snimanje dokumentarnih filmova o Jasenovcu.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Studijsko putovanje stručni posjet u Parizu (Memorial de la Shoah) od 24. do 28. listopada 2010., Trevisu (SPJ kao 2007.g.dobitnik međunarodne nagrade Carlo Scarpa), a organizaciji ICOMa posjet muzejima u Sarajevu.

Nataša Jovičić je u ime državne delegacije ITF-a prisustvovala plenarnoj sjednici *Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance, and Research* u Jeruzalemu i Haifi.

6.8. Stručno usavršavanje (seminari, studijska putovanja, stručni ispiti)

Obzirom da JUSP Jasenovac u okviru svoje muzejske djelatnosti veliku pažnju poklanja obrazovanju mladih svi stručni djelatnici JUSP Jasenovac sudjalovali su u radu međunarodnog seminara za nastavnike *The Holocaust – History & Memory*, koji je od 25-27. siječnja 2010 održan u Zagrebu i Jasenovcu.

Kustosice Ines Sogonić i Maja Kućan prisustvovala su predavanju dr. sc. Dr. Wim De Vosa *Šetnja s dinosaurima. Kako muzej može uključiti javnost?* 20. rujna 2010. u Muzejskom dokumentacijskom centru.

Kustosica Maja Kućan sudjelovala je na tečaju Čuvanje muzejskih zbirki – preventivna zaštita umjetnina na papiru 8. i 9. studenog 2010. u Muzejskom dokumentacijskom centru.

Kustos-pripravnik Ivo Pejaković je u lipnju 2010. uspješno položio stručni ispit čime je stekao zvanje kustosa.

Kustos Đorđe Mihovilović sudjelovao je na stručnom seminaru održanom u Sarajevu pod nazivom "Suočavanje s teškom prošlošću u zemljama zapadnog Balkana".

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Svim korisnicima koji su zatražili uvid u muzejsku građu i dokumentaciju pružena je stručna pomoć. Stručni djelatnici Spomen-područja Jasenovac odgovorili su pismeno na 81 zahtjev za podatke o stradalima u jasenovačkim logorima.

6.12. Informatički poslovi

U suradnji s tvrtkom Utilis, d.d. iz Zagreba, održava se server i sustav web stranica SPJ koji sadržava ažurirane podatke iz *Poimeničnog popisa žrtava KCL Jasenovac, Spomen-područja Jasenovac*. Na web stranici ažuriraju se i *Vijesti* za što je zadužena kustosica Ines Sogonić.

8. STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI I SEMINARI U ORGANIZACIJI I SUORGANIZACIJI MUZEJA

8.2. Stručni skupovi

Agencija za odgoj i obrazovanje i Spomen-područje Jasenovac u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa RH i Ministarstvom kulture RH, održali su od 28-30.1.2010, u Zagrebu i Jasenovcu, povodom Dana sjećanja na holokaust, međunarodni seminar *The Holocaust – History & Memory* za nastavnike osnovnih i srednjih škola.

Učesnici seminara „Učenje o ljudskim pravima“ u sklopu istog posjetili Spomen-područje Jasenovac gdje su razmijenili iskustva s djelatnicima Spomen-područja Jasenovac o radu na ljudskim pravima.

Međunarodna ITF je tijekom 2010 godine organizirao dva skupa u Izraelu- u svibnju i prosincu na kojem je sudjelovala Delegacija RH.

Od 20. do 26. veljače 2010. Spomen-područje Jasenovac bilo je domaćin četverodnevno međunarodnog seminara "E-FoR: Education for Remembrance" u organizaciji ALDA-e (Asocijacija Agencija lokalne demokracije).

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

U sklopu uspostavljene biblioteke SPJ pod nazivom Banalnost zla pokojne urednice Tee Benčić Rimay izdana je knjiga Maje Kućan „*Jedinomoje i ostali: Pisma iz logora*“

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Za posjetitelje Spomen-područja Jasenovac organizirana su stručna vodstva uz razgledavanje spomeničkog prostora i pomoć posjetiteljima u pretraživanju *Baze podataka* stalnog muzejskog postava i *Poimeničnog popisa žrtava KL Jasenovac*. Stručna vodstva stranih posjetitelja obavljana su na engleskom i njemačkom jeziku. Spomen-područje Jasenovac posjetilo je 10.158 posjetitelja od čega 95 organiziranih grupa.

11.2. Obrazovanje

Programe Obrazovnog centra tijekom 2010. prošlo je cca 1100 učenika osnovnih i srednjih škola i studenata, organiziranih u 23 grupe.

JUSP Jasenovac drugu godinu zaredom surađuje s *Holocaust Education Trust Ireland* na Projektu Šafran u kojemu učenici osnovnih i srednjih škola sade lukovice šafrana u spomen na milijun i pol židovske djece i tisuće druge djece stradale tijekom Holokausta. 2009. u projektu su sudjelovale 64 hrvatske škole, dok se ove godine ta brojka povećala na 102 škole iz svih dijelova Hrvatske. Projekt vodi kustosica Ines Sogonić.

11.3. Projekti

Vodič muzejskog postava (sačinjen prema prijedlogu dopuna i izmjena novog stalnog postava Memorijalnog muzeja SPJ)– razrada idejne koncepcije, dopune scenarija, konzultacije s

mogućim dizajnerom, priprema fotografskog materijala. Vodič muzejskog postava je pripremljen i čeka realizaciju izmjena i dopuna muzejskog postava.

Staza sjećanja-izrada idejne koncepcije, scenarij, konzultacije stručnog kolegija, koordinacija poslova na recenziji, lekturi, korekturi i prevođenju istog te priprema istog (tekstovi i slikovni prilozi) za arhitektonsko rješenje. Staza sjećanja je u pripremi tj idejni projekt je realiziran a prezentirana u Američkom uzeju Holokausta. Poslovi na stazi sjećanja odrađeni su u prvoj polovici godine.

11.4. Ostalo

Stručni djelatnici su radili i na slijedećim obvezatnim poslovima:

-Prikupljanje muzejske građe

-snimanje iskaza preživjelih zatočenika

-otkup muzejske građe, pregovori, otkup, ugovor, pohrana u SPJ.

-Poimenični popis žrtava KCL Jasenovac 1941-1945.: putem terenskih istraživanja i kroz kontakte s rodbinom i prijateljima žrtava, Đorđe Mihovilović prikupio u ovom razdoblju dodatne podatke za 81.965 osoba ubijenih u KCL Jasenovac. Prema dopisima rodbine, prijatelja, Savezima boraca NORa provjerili su podatke za osobe koje smo već imali u Popisu i unijeli u napomenu nove izvore koji verificiraju točnost podataka u Popisu.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU

12.1. Press

Putem Press Cut agancije SPJ se tjedno dostavlja press clipping iz svih novina u RH a koji su vezani uz Jasenovac. Tijekom 2010. godine prikupljeno je cca 666 tekstova vezanih uz temu.

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Nataša Jovičić i Maja Kućan u nekoliko su navrata davale izjave za tiskane medije.

Kustos Ivo Pejaković je dao izjavu novinaru njemačkog radija Deutsche Rundfunk.

12. 7. Ostalo

Komemoracija u povodu obilježavanja proboja logoraša održana je 18. travnja 2010.

Pokrovitelj je bio Predsjednik RH g Ivo Josipović te je održao i svečani govor tom prigodom uz bivšeg Predsjednika RH Stjepana Mesića i predsjednice Vlade RH gospođe Jadranke Kosor i potpredsjednika sabora g Vladimira Šeksa. U ime preživjelih zatočenika/ca sjećanja na stradanja u NDH evocirao je preživjeli zatočenik . Komemoraciji je prisustvovalo oko 1000 posjetitelja.

Dana 25. srpnja 2010. godine Spomen područje Jasenovac posjetio je predsjednik Države Izrael Shimon Peres u pratnji Predsjednika Republike Hrvatske, Ive Josipovića.

Predsjednik Republike Hrvatske dr.sc Ivo Josipović bio je u radnom posjetu Spomen područja Jasenovac kada je nazičio prezentaciji rada Ustanove uz prosustvo 50 studenata pete godine Fakulteta političkih znanosti i predsjednikovog savjetnika g. Siniše Tatalovića.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Tijekom 2010. Spomen-područje Jasenovac posjetilo je 10.158 posjetitelja (6960 domaćih i 3198 stranih). Jedan broj posjetitelja individualno je posjetio Spomen-područje, dok je ostatak došao u 95 organiziranih grupa.

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja

Spomen-područje Jasenovac u 100%-tnom iznosu financira se iz proračuna Ministarstva kulture RH.